

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ

Презентація

на тему:
**ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
УКРАЇНИ**

Виконала
студентка 4 курсу
Групи 13 1/11 ОП
Фурт Марія

ПЛАН

- Держава: поняття, причини виникнення, ознаки, основні теорії походження, функції, органи держави;
- Форми держави;
- Право, шляхи виникнення, ознаки, джерела.

Держава і право

Держава є найбільш досконалою формою політичної організації, що здатна забезпечувати впорядкованість відносин у суспільстві;

право –є найбільш ефективним засобом соціального регулювання.

Загальні причини виникнення держави і права

- три великі поділи праці;
- поява надлишкового продукту, приватної власності й майнової нерівності;
- утворення класів як великих груп людей з протилежними інтересами;
- неспроможність суспільної влади первісного ладу врегулювати класові суперечності.

ТЕОРІЇ ВИНИКНЕННЯ ДЕРЖАВИ

ТИП ДЕРЖАВИ

Тип держави – це різновид здійснення державної влади в суспільстві, який залежить від характеру виробничих відносин, що склалися в ньому з приводу відношення того чи іншого класу до основних засобів виробництва.

Рабовласницький

- Характеризується тим, що його економічну основу становила приватна власність і такий засіб виробництва, як рабська праця.

Феодальний

- Феодална держава об'єднує всіх членів суспільства, але вони не рівні за своїм соціальним статусом і поділяються на різні стани

Буржуазний

- Характеризується поділом на державу як форму політичної організації і громадянське суспільство, в якому загальний суспільний інтерес забезпечувався іншими механізмами, безпосередньо товарним способом виробництва.

Сучасний

- Сучасні держави в найрозвиненіших суспільствах забезпечують задоволення загальнолюдських потреб, здійснення і захист основних прав людини.

Ознаки держави

```
graph TD; A[Ознаки держави] --- B[Суверенітет]; A --- C[Система права]; B <--> C; D[Апарат публічної влади] <--> E[Податкова та фінансова системи]; F[Апарат примусу] <--> G[Територія]; H[Збройні сили (військо)] <--> I[Поділ населення за територіальною ознакою]; J[Державна символіка] <--> K[Державна мова];
```

Суверенітет

Система права

Апарат публічної влади

Податкова та фінансова системи

Апарат примусу

Територія

Збройні сили (військо)

Поділ населення за територіальною ознакою

Державна символіка

Державна мова

Класифікація функцій держави

```
graph TD; A[Класифікація функцій держави] --> B[За сферою діяльності: внутрішні та зовнішні]; A --> C[За часом дії: постійні та тимчасові]; A --> D[За значенням: основні і неосновні];
```

За сферою діяльності:
внутрішні та зовнішні

Внутрішні функції – напрями діяльності держави, в яких конкретизується внутрішня політика відносно економічних, ідеологічних, екологічних культурних та інших аспектів життя громадян;

Зовнішні функції – захист суверенітету, розвиток міжнародних відносин, співробітництво з іншими країнами в галузі екології, правопорядку, тощо.

За часом дії:
постійні та тимчасові

Постійні функції – усі функції, які виконує держава;

Тимчасові функції – ліквідація наслідків катастрофи на ЧАЕС, мобілізація економіки для відсічі агресору при нападі на державу

За значенням:
основні і неосновні

Основні функції – соціальна, господарська, економічна, культурно – виховна, екологічна, зовнішня, внутрішня.

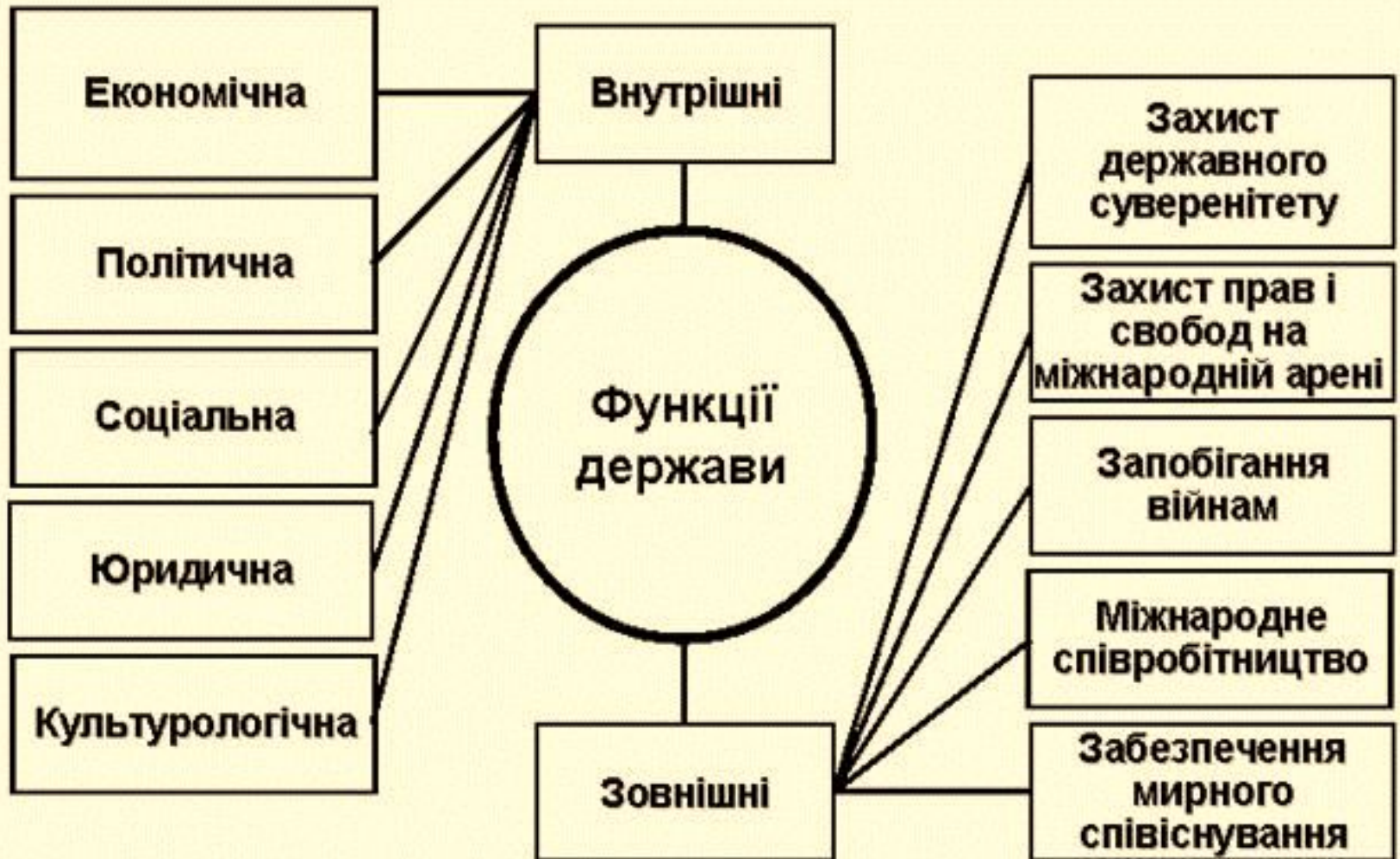
ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Функції держави – основні напрями її діяльності, в яких відображаються й конкретизуються завдання і мета держави, її сутність, зміст і соціальне призначення.

ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Функції держави – основні напрями її діяльності, в яких відображаються й конкретизуються завдання і мета держави, її сутність, зміст і соціальне призначення.

ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Форми держави

Складові елементи

- **форма державного правління** - елемент форми держави, який характеризує організацію верховної державної влади, порядок її утворення і діяльності, компетенцію і взаємозв'язок її органів, а також їхні взаємовідносини з народом.
- **форма державного устрою** - це спосіб територіального устрою, держави, який визначає порядок взаємодії центральної, регіональної, та місцевої влад.
- **державний (політичний) режим** – це сукупність характерних для певного типу держави політичних відносин, засобів і методів реалізації влади, наявних стосунків між державною владою та суспільством, панівних форм ідеології соціальних і класових взаємовідносин, стану політичної культури суспільства.

ФОРМА ДЕРЖАВИ

Форми державного правління

Монархія

Республіка

Абсолютна

- Влада монарха є необмеженою;
- Монарх очолює всі три гілки влади;

Обмежена

- Влада монарха обмежена парламентом або конституцією;
- існує поділ на законодавчу, виконавчу і судову владу.

Парламентська

Форма державного правління, за якої державна влада здійснюється за умови верховенства парламенту.

Президентська

Форма державного правління, за якої державна влада здійснюється шляхом надання президенту великого кола повноважень.

Змішана

Форма державного правління, яка поєднує ознаки як і президентської, так і парламентської республік

ФОРМИ ДЕРЖАВНОГО УСТРЮ

Державний устрій— це територіально-організаційна структура держави, яка встановлює порядок поділу її на частини та відносини між центральною і місцевою владами

Така держава, яка як територіальна, так адміністративно є єдиною, без відносно самостійних державно адміністративних одиниць (автономій).

Польща, Болгарія, Японія, Італія...

Така держава, яка створюється кількома суб'єктами – державними утвореннями. При цьому останні втрачають державний суверенітет і передають його повністю центральній (федеративній) владі.
Росія, США, Бразилія, Німеччина ...

Унітарна
держава

Федеративна
держава

Конфедеративна
держава

Це союз суверенних держав, які зберігаючи абсолютну державну незалежність, об'єднуються з певними цілями. Не є суб'єктами міжнародного права. Це складне

державне утворення. Швейцарія (1291 – 1798 рр.), Сенегамбія (1979 –1989 рр.)

ПРОСТА (УНІТАРНА) ДЕРЖАВА

Унітарна держава

це така держава, яка як територіально, так і адміністративно є і єдиною, без відносно самостійних державно-адміністративних одиниць (автономій).

Головна ідея

унітарна держава не може мати всередині себе інших державних утворень.

Головні риси

- єдина державна влада
- єдина армія
- єдина податкова система
- єдине законодавство

Як правило

- функціонує в мононаціональних країнах
- не допускає адміністративно-територіальних утворень, однак цілий ряд унітарних держав містить в собі автономії

ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО (ПОЛІТИЧНОГО) РЕЖИМУ

**Система методів здійснення державної (політичної)
влади, яка відображає ступінь, міру, рівень
задоволення прав і свобод громадян**

ЕЛЕМЕНТИ СУТНОСТІ РЕЖИМУ

**ставлення державної
політичної влади до правових
основ власної діяльності**

**питання про те, яким чином і
якою держава як частина
суспільного організму виконує
свої ж рішення**

**адекватність конституційних
норм, система законодавства і
реального політичного,
суспільного життя країни**

**питання про те, на скільки
конституція і закони країни
враховують характер потреб
та інтересів громадян**

ПРАВОВА ДЕРЖАВА

Право

Право – це специфічна форма регулювання поведінки людей, сукупність правил поведінки (норм), встановлених або санкціонованих державною владою, що виражають інтереси, потреби та надії переважної більшості громадян, що створили державу з метою захисту їх прав, свобод і власності, стабілізації суспільних відносин.

Шляхи виникнення права

- переростання первісних звичаїв, традицій, моралі в юридичні норми;
- правотворчої діяльності компетентних державних органів чи посадових осіб;
- перетворення рішень судових органів з конкретних справ у загальну форму, що стає обов'язковою при вирішенні аналогічних справ у майбутньому.

Основні ознаки права

- *системність*
- *нормативність*
- *загальнообов'язковість*
- *всезагальність*
- *забезпеченість права державою*
- *ефективність*

Джерела права

Я пропоную прислів'я та афоризми, які на мою думку розкривають значення держави і права для людини.

❖ Держава – це акціонерне товариство, спільного захисту і взаємодопомоги. Г. Спенсер

❖ В честі і слові та держава,
Де закон і мудрість правлять,
Де ж при владі глупота,
Людям горе та біда. С. Бранд

❖ Держава існує для того,
Щоб перетворити життя на рай
і для того, щоб завадити йому
Остаточно перетворитися на пекло. В. Соловйов

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Колодій А.М., Копейчиков В.В. Загальна теорія держави і права. – К.,1997.
- 2. Комаров О.І. Основи права України.-К.,2003.
- 3. Копейчиков В.В. Правознавство. – К., 2003.
- 4. Кравчук М.В. Теорія держави і права. – Т., 2002.
- 5. Олійник А.Ю., Губарєв С.Д., Слісаренко О.Л. Теорія держави і права. – К., 2001.
- 6. Скакун О.Ф. Теорія держави та права. – Х., 1996.

ВІДОМІСТЬ ПРО УЧАСНИКА КОНКУРСУ

1	Прізвище	Фурт
2	Ім'я	Марія
3	По батькові	
4	Номер контактного телефону	
5	Назва навчального закладу	Політехнічний коледж Державний вищий навчальний заклад "Криворізький національний навчальний університет"
6	Відділення	Денне
7	Група	13.1/11ОП
8	Курс	4
9	Номінація, в якій представляється конкурсна робота	ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА УКРАЇНИ
10	Номер контактного телефону викладача-консультанта	0985998719
Голова ОМО викладачів правознавства О.Г. Слива		